

Till: Kulturdepartementet
Diarienummer: Ku2024/00602
Remissyttrande från: Sveriges Kvinnoorganisationer
Datum och ort: 2024-09-13, Stockholm

Sveriges Kvinnoorganisationers yttrande över betänkandet *Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider* (SOU 2024:34)

Sveriges Kvinnoorganisationer är en partipolitiskt obunden paraplyorganisation för kvinnorörelsen i Sverige. Nedan följer vårt yttrande över betänkandet *Ansvar och oberoende – public service i oroliga tider* (SOU 2024:34). Yttrandet har beretts av Hanna Stenström, styrelseledamot, och Clara Berglund, generalsekreterare.

Större delen av betänkandet behandlar frågor som faller utanför Sveriges Kvinnoorganisationers verksamhetsområde, men det finns en punkt i utredningen som tydligt berör arbetet för jämställdhet och kvinnors rättigheter.

8.4.7 Speglingsuppdraget

Sveriges Kvinnoorganisationer avstyrker utredningens förslag om att stryka jämställdhet ur det så kallade speglingsuppdraget. Stora framsteg har gjorts de senaste decennierna, men fortfarande får män mer medialt utrymme än kvinnor och ges oftare roller som makthavare och experter, medan kvinnor får mindre utrymme, oftare får representera allmänheten och får uttala sig om sådant som anses typiskt kvinnligt. Sveriges Kvinnoorganisationer ser även tecken på att utvecklingen mot en mer jämställd representation i media och på andra samhällsområden går bakåt.

Det är allvarligt att de allmänna mediekanalerna inte lever upp till speglingsuppdragets jämställdhetskrav idag. Om kravet skulle tas bort sänds en signal att jämställdhet inte längre är viktigt. Risken är stor att arbetet med att spegla kvinnor och män på ett rättvisande sätt prioriteras ned ännu mer än idag eller helt avstannar.

Utredningen menar att jämställdhet fortsatt ska ingå i den övergripande demokratibestämmelsen. Vi menar att detta vore otillräckligt, dels för att demokratibestämmelsen fyller ett annat syfte än speglingsuppdraget och dels för att vi av erfarenhet vet att det som inte nämns specifikt sällan verkställs och följs upp. Jämställdhet hör nära samman med frågor om arbetslivets utformning, ekonomiskt välstånd och hälsa samt omställningen till ett mer hållbart samhälle vad gäller miljö och klimat. Det vore djupt olyckligt att stryka formuleringen om jämställdhet i formuleringen av ett uppdrag som handlar om att spegla befolkningens sammansättning men rimligen också livsvillkor.

Utredningen menar att jämställdhetsvillkoret är ett exempel på "detaljstyrning" samt att det är svårt att redovisa hur villkoret uppfylls. Sveriges Kvinnoorganisationer delar inte denna bild. Jämställdhet är ett majoritetsperspektiv. Att säkerställa att innehållet i public service speglar hälften av Sveriges och världens befolkning kan knappast anses för detaljerat. Vi menar också att det är fullt möjligt och inte alls svårt att följa upp hur väl de allmänna medierna lever upp till jämställdhetsvillkoret, det är bara

det att det inte görs idag. Till exempel kan artificiell intelligens som räknar antalet kvinnor och män och analyserar i vilket sammanhang de syns användas. Sådana verktyg finns redan att tillgå på marknaden.

Sveriges Kvinnoorganisationer förordar att nuvarande formulering om jämställdhet i speglingsuppdraget behålls. Vi ser också, mot bakgrund av utredningen och samhällsdebatten, att de allmänna medieföretagen måste arbeta mer för att förankra och bygga engagemang för varför jämställdhet är viktigt både internt och externt. Ambitionerna att ge kvinnor utrymme i media och rapportera om problem som är viktiga för kvinnor och om jämställdhet borde ökas snarare än minskas. Ett konkret förslag till Sveriges Television och Sveriges Radio är att inrätta en särskild kvinnokorrespondent i uppdrag att bevaka kvinnors rättigheter och villkor runt om i världen.